

Domáci glasovi

Stev. 58

Lienz, četrtek 28. marca 1946.

Leto 2.

IZVRŠITEV OBSODBE

"Ljudska pravica" od 21. marca poroča:

Sodišče druge stopnje je v celoti potrdilo sodbo nad organizatorji Mihajlovičevskega izdajstva v Sloveniji, katero je na koncu decembra 1945 leta izreklo okrožno ljudsko sodišče v Ljubljani kot prvostopno sodišče. Sodišče druge stopnje je zavrnilo pritožbo javnega tožilca in obsojencev. S tem je postala sodba okrožnega ljudskega sodišča v Ljubljani pravomočna. Obsojenci na smrt so se nato poslužili pravice, da vložijo milostno prošnjo na Prezidijski Ljudski skupščini FLRJ.

Prezidijski Ljudski skupščini FLRJ je na svoji seji 12. marca 1946 sprejel odlok, da se zavrnejo prošnje za pomilostitev naslednjim na smrt obsojenim: dr. Križaju Petru, Cerkovniku Francu, Peterlinu Ernestu, Križu Vladislava, Mehletu Vinku in Romanu Jožetu.

Upošteval pa je prošnje naslednjih obsojencev na smrt: dr. Köstla Janka, dr. Vrčona Branka, dr. Alujeviča Branka, Vujoševića Djoka, Kovača Pavla, Mateliča Miroslava, Finca Milana, dr. Jana Branka, Bajca Jožeta, Zekarja Martina in Pora Antona. Naštetim obsojencem je Prezidijski Ljudski skupščini FLRJ spremenil smrtno kazen na kazen omejitve svobode s prisilnim delom za dobo 20 let, kazen trajne izobče političnih in državljanskih pravic pa vsakemu zamenil s kaznijo izobče političnih in posameznih državljanskih pravic razen roditeljskih za dobo 10 let po izdržani kazni.

Danes popoldne (20. marca) so bile izvršene smrtne obsodbe. Cerkovnik je bil ustreljen, ostali obsojenci na smrt pa obešeni na dvorišču sodne palače v Ljubljani."

Težave v Jugoslaviji

Dopisnik Tanjuna poroča iz Moskve:

V marčevi številki revije "Novoje Vremja" je objavljen članek A. Pomarančeva pod naslovom "Demokratski razvoj Jugoslavije". Pomarančev piše med drugim:

"Napak bi bilo misliti, da se gospodarsko-politični razvoj Jugoslavije izvaja mirno in gladko. Ta razvoj zadeva na odpor sovražnikov demokratskega reda.

Ker so neposredni napadi od zunaj na Ljudsko fronto popolnoma propadli, se reakcija sedaj trudi, da bi jo oslabilila znotraj, pri čemer v ta namen izkorišča nekatere elemente, ki so se ji priključili šele po osvoboditvi Jugoslavije. Istočasno poskuša reakcija izvesti udar na področju poljedelstva, pri čemer se zateka h gospodarski sabotaži ter mobilizira špekulante in črno borzo. Reakcionarni elementi se trudijo, da bi prodrli v sindikalne in združne organizacije in da bi sejali nesoglasja med delavci in kmoti z namenom, da razbijejo enotnost ljudskih množic.

Na poizkuse reakcije, da bi izzvala gospodarsko zmedo, odgovarja vlada z najodločnejšimi ukrepi. Prebivalstvo pomaga pri razkrinkavanju raznih špekulantov in črnoborzijancev, ki se bogatijo na račun

ljudstva. Špekulantom sodijo na glavnih razpravah, njihov denar se pa zapleni na temelju sodb ljudskih sodišč. Ti ukrepi, ki jih je podvzela vlada proti sovražnikom ljudstva so deležni polne podpore ljudskih množic.

Kot pobudniki odpora proti ukrepom demokratičnih organov v oblasti nastopajo tudi nekateri predstavniki višje katoliške duhovščine. Za časa vojne so se dostojanstveniki katoliške Cerkve sovražno obnašali proti narodno osvobodilnemu gibanju. Po vojni so se nekateri katoliški duhovniki pričeli baviti z zbiranjem ostankov razbitih ustaških tolp in pričeli iz njihovih vrst ustvarjati teroristične skupine "križarjev". Tako delovanje ne prispeva k utrditvi učleda katoliške Cerkve. Poleg tega je materialni temelj njenega političnega vpliva v Jugoslaviji omajan z agrarno reformo.

Vatikanski krogi so razočarani nad propadom poskusov proti jugoslovanski demokraciji in zlasti proti agrarni reformi ter so zaradi tega pričeli z ostro klevetniško kampanjo proti jugoslovanski vladi, ki jo dolžijo, da preganja Cerkve in vero. To kampanjo podpira reakcionarni italijanski tisk, ki je prišel tako daleč, da izkorišča izmišljotine vatikanskih obrekljivcev o preganjanju Cerkve kot argument za teritorialne zahteve Italije do Slovenskega Primorja in Istre.

Znano je, da je protiljudsko delovanje reakcionarnih elementov v Jugoslaviji podprto od zunaj. Od ljudstva otrcana, izolirana reakcionarna emigracija, ki se zbira okrog bivšega kralja Petra in Draže Mihajlovića, izvaja sumljivo delavnost ter vzpostavlja stike s poljskimi fašističnimi krogi in Andersevo armado, vzdržuje stike z Vatikanom in daje pobudo reakcionarnim elementom v sami Jugoslaviji.

Nova Jugoslavija mora premagati še mnogo težav na poti gospodarskega in socijalno-političnega razvoja. Ni dvoma, da razpolagajo ljudske množice in organizacije, ki jih vodijo, z zadostnimi silami za premaganje teh težav in za izpolnitev nalog, ki čakajo deželo." (Iz "Ljudske pravice" od 21. marca 1946.)

RESEN POLOŽAJ V MANDŽURIJI

Iz Čun-kinca poročajo, da je promet med Čankcunom, kjer je sovjetski glavni stan v Mandžuriji, in med Harbinom prekinjen.

Kot poroča kitajska osrednja obveščevalna agencija, so komunistične napadalne čete približno 50 km severno od Čankcuna, ki je že od 1. januarja v rokah čun-kinških čet, zasiedle Nun-an.

Kitajska osrednja obveščevalna agencija poroča, kot javlja INS, da je šlo skozi Harbin proti Vladivostoku 13 vlakov sovjetskih čet. Vlaki so prišli z jura.

Osební odposlanec Trumana, general Marshall, se je po vrnitvi s Kitajske eno uro razgovarjal s predsednikom. Razgovoru je prisostvoval tudi zun.^{min} Byrnes, ki se je bil že prej sestal z generalom Marshallom.

Položaj v Mandžuriji, kamor se je v zadnjih dneh spet osredotočila pozornost, je po izjavah generala Marshalla "skrajno resen". Na sobotni tiskovni konferenci je general Marshall izjavil, da se kitajski narod trudi za dosego cilja, ki zahteva sodelovanje vsega sveta. "Če hočemo rešiti mir, če svet hoče miru, je neobhodno potrebno, da bo kitajske napore kronal uspeh. Uspeh Kitajcev bo v veliki meri odvisen od zdržanja drugih držav." - Po Marshallovem mnenju je nevarnost v Mandžuriji v tem, da so tam številne komunistične čete, ki niso dobile nobenih navodil.

PRIPRAVE ZA ZASEDBO MANDŽURIJE. Na vkorakanje v Mandžurijo se pripravljajo 39 kitajskih divizij, ki so jih izveščali in oborožili Amerikanci. Proti Mandžuriji so usmerjene tudi druge kitaj-

ske vladne in komunistične edinice ter čete Združenih držav.

General Marshall je izjavil, da je za Združene države življenjske važnosti ustanovitev stalne vlade na Kitajskem. Dejal je, da ameriško obnašanje ne more v nobeni državi vzbuditi dvomov. Amerika nudi ne-sebično prijateljstvo. Prihodnji meseci bodo nadvse važni za Kitajsko in za svetovni mir.

Marshallova izjava o neobveščeniosti kitajskih komunističnih čet v Mandžuriji v pogledu čun-kiškega sporazuma izhaja iz izjav kitajškega poročevalca, ki je dejal, da komunistične čete še vedno napadajo na področju Mukdena, čeprav so mesto in predmestja zasedle vladne čete. Marshall je izjavil, da se bo čimprej vrnil na Kitajsko.

KOMUNISTI ZASEDAJO IZPRAZNJENA MESTA. Kitajska osredna obveščevalna agencija javlja, da so po umiku sovjetskih čet kitajski komunisti zasedli Tichlin, Kajuan in Čan-tu severovzhodno od Mukdena. Ta mesta pomenijo vrata v severno Mandžurijo. Agencija je dodala, da 20.000 komunistov stiska "jekleno obroč" okoli važne železniške točke Šepin-kajja na poti med Čankunom in Mukdenom. Čete osrednje kitajske vlade se pomikajo proti severu in se bližajo Šepin-kajju. (Glas zaveznikov od 19.marca 1946).

Sovjetsko žito za Francijo

Ameriški list "Christian Science Monitor" poroča, da je darovala Sovjetska zveza 600.000 ton žita Franciji, da bi s tem pomagala Franciji, ki trpi na pomanjkanju živil. List pravi, da je ta moskovski dar povzročil začudenje v washingtonskih krogih. Združene države so bile takoj pripravljene pomagati pri prevozu ruskega žita v Francijo in so v ta namen stavile na razpolago svoje ladje, vendar pa ameriški krogi težko razumejo, - tako list nadaljuje - kako more Moskva tako velikodušno razpolagati s svojimi nezadostnimi žitnimi rezervami, ko vendar dve sovjetski republiki prejemata pomoč od UNRRE in celo prosita, da bi se ta pomoč povečala.

List se končno vprašuje: "Kako more Sovjetska zveza podpreti Francijo, ko se vendar Jugoslavija n.pr. obrača s prošnjo za pomoč na Združene ameriške države?" List odgovarja, da se Belgrad rajši obrača za pomoč v Washington kot v Moskvo.

POVRATEK PRESELJENIH OSEB V NJIHOVO DOMOVINO. Na glavni seji UNRRE so sprejeli resolucije glede povratka preseljenih oseb v njihovo domovino. Ta resolucija pravi, da so ta ozemlja večinoma zasedena po sovjetskih četah ali pa priključena Sovjetski zvezi. UNRRA zato namerava - pravi poročilo - preskrbovati te ljudi tako dolgo, dokler bodo na razpolago denarna sredstva. Najprej pa bodo vsa taka taborišča očistili nezaželenih ljudi. Judom in drugim politično ali pa rasno

preznanjanim osebam naj bi na ta način pomagali, če se ne morejo vrniti v domovino, ker je leta izgubila svojo samostojnost ali pa je priključena drugi državi, kakor je to pri mnogih Baltih, Poljaki, Čehih in Slovaki ter Jugoslovanih. - Poročilo tudi pravi, da bodo podvzete stroge mere za očiščenje vseh taborišč načističnih pristojav, kolaboracijonistov in fašističnih elementov. (Volkszeitung od 24.3.1946.)

AMERIŠKI VOJNI MINISTER je objavil uradno poročilo, kjer pravi, da 160 nemških znanstvenikov, ki se nahajajo v Ameriki, sedaj delajo na vo-

jaških načrtih, ki bodo pripomogli, da bo armada Združenih držav dobila orožje, ki bo "učinkovitejše, kakor je bilo orožje, s katerim

so nacisti obstreljevali London".
(Volkszeitung od 22.t.m.)

AMERIŠKI KATOLIČANI POMAGAJO.

Ravnatelj družbe NCWC (National Catholic Welfare Conference) Thomas Fox je zapustil Rim in prišel na Dunaj, kjer ga je 20.marca sprejel kardinal Innitzer. Sir Thomas Fox prihaja z bogatim tovorom. Prvi ladjski tovor s 500 ton živil in 12 in pol tone oblek v vrednosti 375000 dolarjev je pred kratkim zapustil Amsterdam in je na poti po železnici v Solnohrad. To zbirko so nabrali v preteklem decembru po vseh farah v Združenih državah. Nadaljno zbirko obleke, živeža, zdravil, vitaminov in bolniških potrebščin že nakladajo v New Yorku. ("Volkszeitung" od 22.marca 1946.)

350.000 ZASEDBENIH ČET. Londonski "Daily Telegraph" je objavil članek, ki ga je napisal A.V.Harvey, član britanskega parlamenta, ki je pred kratkim obiskal Avstrijo. V članku pravi: "Razdelitev države na štiri cone ni priljubljena, je pa potrebna iz vojaških razlogov, ker je še vedno dosti nacističnih elementov. Trenutno se nahaja v Avstriji 250000 ruskih, 40.000 britanskih, 40.000 ameriških in 20.000 mož francoskih zasedbenih čet. Država si ne more privoščiti preskrbovanje tako številnih tujih čet. Ako naj gospodarska obnova Avstrije napreduje, tedaj je nujno treba znatno skrajšati število teh čet, razen morda na jugu, zaradi mejnega spora z Jugoslavijo. Sodelovanje štirih zaveznikov je zadovoljivo. Mednarodna policija predstavlja kljub težkočam glade jezika, sklenjeno celoto. Dalj časa smo se razovarjali s predsednikom dr.Reinerjem, ki ni skrival svojega prepričanja, da bi Avstrija bolje napredovala, če bi zavezniki umaknili svoje čete in le v južnem obmejnem pasu obdržali posadko 30.000 do 40.000 mož."

NA LJUBLJANSKI UNIVERZI so ustanovili gospodarsko fakulteto. Z delom bo pričela v letnem semestru šol.leta 1945/46. Za vpis se je prijavilo že okoli, 350 študentov. Dekana in profesorje bo imenoval prosvetni minister.

PODROČJE MESTA LJUBLJANE, ki pridela letno okoli 160 tona krompirja, bo v okviru splošne nabalne akcije, s katero morajo v Sloveniji zbrati nad 1.000 tona semenskega krompirja, zbralo 45 tona semenskega krompirja. To področje je doslej oddalo že okoli 50 tona krompirja in sicer za potrebe vojske in Navoda.

LJUBLJANSKI ČASOPISI PIŠEJO, da so morali doslej brez večjih motenj oskrbovati delovno ljudstvo le z velikimi napori oblasti in s pomočjo velikega razumevanja ljudstva. Preskrba pa bo postala še težja. UNRRONE dobave zadostujejo le za trenutne potrebe in iz njih ni bilo možno ustvariti rezerv. Poleg tega bodo dobave UNRRE počasi prenehale. Zaradi tega se morajo zanašati predvsem na to, kar bodo sami pridelali. Odpraviti je treba vse napake v oskrbi, vse nerednosti pri izdajanju živilskih nakaznic, kmetje pa bodo morali v redu izvesti prisilne oddaje živeža.

MINISTERSTVO ZA TRGOVINO IN PRESKRBO je izdalo odredbo o oddaji klavnih prašičev in slanine v l.1946/47. Tisti, ki imajo od 1 - 2 ha orna zemlje, bodo morali oddati od 5 do 20 kg sveže slanine. Oni, ki imajo od 2 do 5.75 ha orne zemlje, bodo morali oddati žive klavne prašiče v teži od 110 do 230 kg. Oni pa, ki imajo nad 5.75 ha orne zemlje, bodo morali oddati za vsak nadaljni hektar najmanj 60 kg žive teže prašičev, od katere bo moralo biti najmanj 35 % slanine.

V MARIBORU so odprli moderno dečjo bolnišnico. Dečja bolnica je v sklopu splošne bolnice ter je urejena v lepi vili. Je enonadstropna in bo morala sprejeti 25 dojenčkov, 50 nad eno leto starih otrok ter 8 doječih mater.

UMRLI SO: Zičkar Anton, iz Ljubljane; Ignac Zarcoc, travec iz Radovljice; Andrej Sever in Martin Šerbec, oba iz Ljubljane.